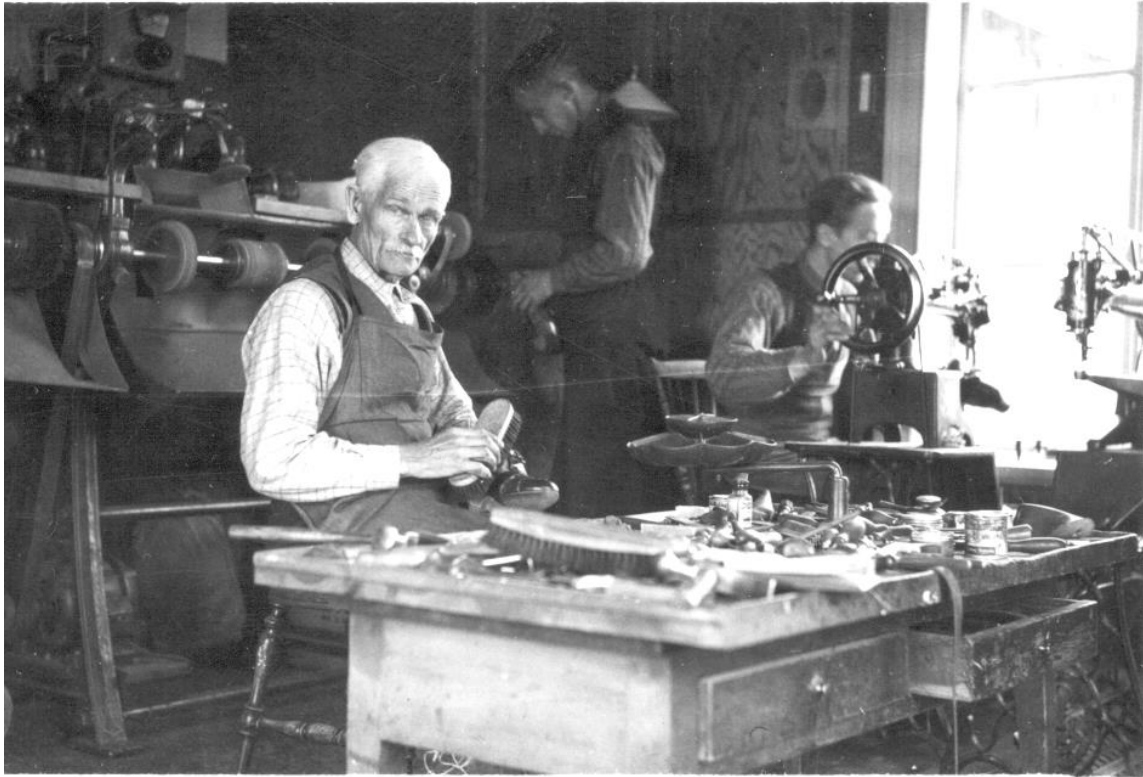

Steinvalls Skomakeri

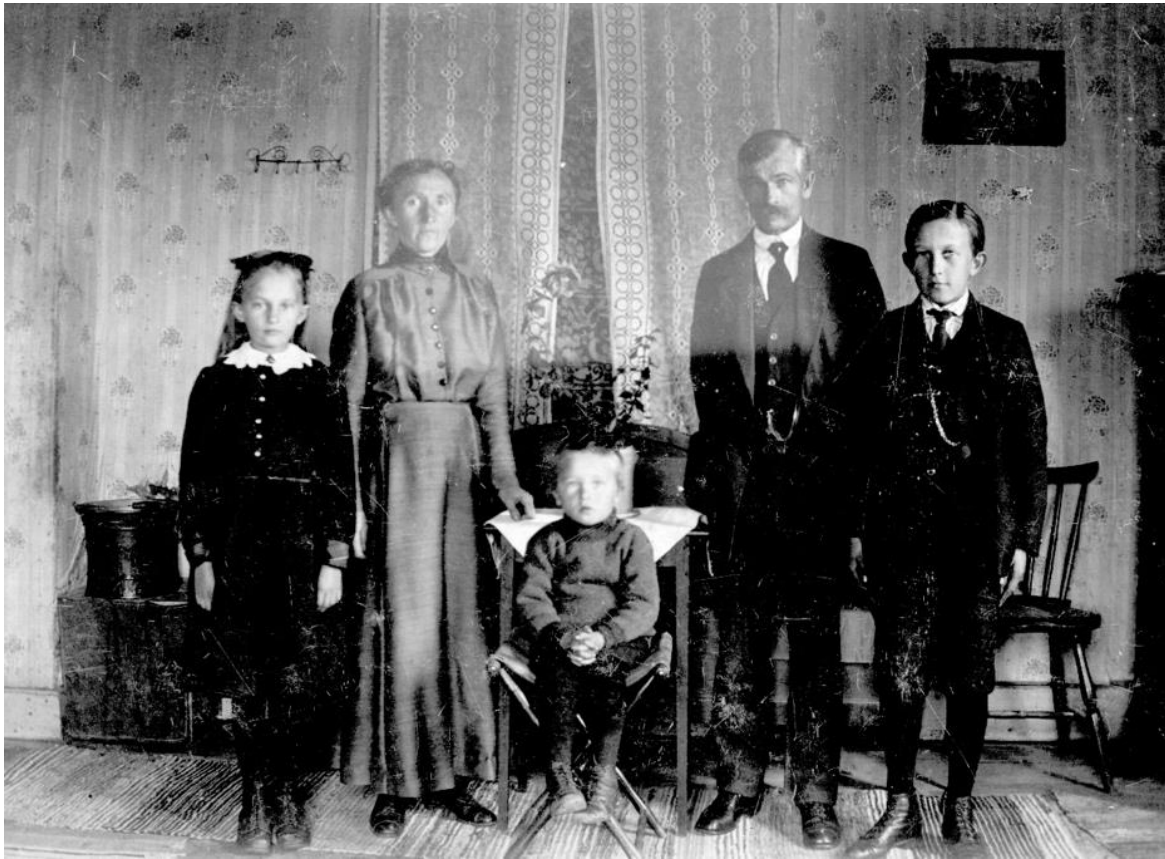
1940. Inne i skomakeriet vid maskinen sitter fader Viktor Steinvall, i mitten står sonen Ivar och slipar sulor och framför symaskinen vid fönstret sitter sonen Rolf Steinvall, som för övrigt övertog skomakeriet efter sin far. Bilden skänkt till Arvidsjaur's fotoarkiv av Rolf som efterlämnat många bilder från kommunen under 1930- och 1940-talen.

Skomakare Viktor Steinvall var född i Skellefteå men flyttade till Arvidsjaur, där han träffade sin fru Sara Lundström från Auktsjaur. Paret fick tre barn: Sönerna Rolf, Ivar och dottern Gunhild.

Viktor startade ett skomakeri inne på gården vid sitt hem på Stationsgatan 17. De två sönerna lärde sig yrket och arbetade med sin far på skomakeriet.

En kaffestund i solskenet inne på gården hos syskonen Gunhild och Rolf, okänd dam till vänster. I bakgrunden syns skomakeriet.

Familjen Viktor och Sara Steinvall med tre barn, ca 1917.

Från vänster:

- 1. GUNHILD Margareta Steinvall, 28/4 1908 - 26/5 2002*
- 2. SARA Erika f. Lundström, 3/2 1871 - ?/12 1954*
- 3. ROLF Hans Steinvall, 18/2 1914 - 3/9 1997*
- 4. VIKTOR Johansson-Steinvall, 8/5 1871 - 24/3 1951*
- 5. Erik IVAR Steinvall, 9/6 1905 - 16/3 1962*

Viktor Steinvalls skomakeri och gamla bostadshus på kvarteret Lommen 17 vid korsningen Stationsgatan-Nygatan. Tid 1920–1930-tal.

Skomakare Viktor Steinvall bodde i det stora huset tillsammans med sin familj, hustru Sara och barnen; Gunhild, Rolf och Ivar. Inne på gården fanns skomakeriet i det mindre huset. Barnen Rolf och Ivar gick i sin faders fotspår och båda blev skomakare. Vid faderns frånfälle tog de över verksamheten.

Steinvalls skomakeri, ca 1940-talet. Framför skomakeriet. Från vänster: Rolf Steinvall, fadern Viktor Steinvall, okänd och Ivar Steinvall, (Rolfs broder), även han skomakare. Skomakeriet fanns vid husets innergård, på Stationsgatan 1.

Skomakare Rolf Steinvalls bostadshus efter renovering. Bilden tagen under 1960-talet.

Det lilla huset till höger tillhörde farmor och farfar till kusinerna Gilbert Lundin och Ingrid Pettersson. Gilberts far Oskar Lundin hade bostadshus och bussgarage på tomten bredvid. Huset revs eller flyttades 1958.

Bilden är tagen från Stationsgatan.

Huset revs 1967 för att ge plats åt ett hyreshus (längs Stationsgatan) dit skomakeriet flyttade, i källarvåningen. Huset närmast, Stationsgatan 17, kv. Lommen 14, ägdes av skomakare Viktor Steinvall. Huset hade byggts om på 1940-talet och fick då det utseende som bilden visar. Här levde syskonen Steinvall, Rolf, Gunhild och Ivar. System Gunhild skötte hushållet åt de båda bröderna. Ingen av Viktors barn gifte sig och fick barn. I det lilla huset till vänster fanns skomakeriet.

Flera hus efter gatan revs 1967 bl a Föreningshuset, Palladium och Zakarias Granbergs bostadshus för att

ge plats åt ett hyreshus. Efter rivningen flyttade syskonen in i hyreshuset och skomakeriet i dess källare.

Föreningshuset längre ner på vänster sida.

*Denna stuga kallades Olof-Petter Landströms-stugan och stod på **skomakare Steinvalles tomt** i kvarteret Lommen, och gränsade till gamla föreningshuset på Stationsgatan. Till höger på bilden en skymt av gamla föreningshusets södra gavel.*

Detta var den äldsta stugan i den s.k. Sirapsstan, d.v.s. området på båda sidor om Nygatan från Fabriksgatan till Västlundavägen. Inom det området uppförde främst hantverkare och arbetare sina stugor.

Arvidsjaur's förste barberare (1849–1937) bodde och bedrev sin verksamhet i stugans ena rum med egen ingång. I det andra rummet bodde Kristina Mattsson, 1839–1920, även kallad "Lapp-Kristina". Hon sydde näbb- och lappskor. Hon och hennes dotter Anna, 1877–1920, dog på samma dag i spanska sjukan. Stugan revs i mitten på 1930-talet.

Fotnot:

Arvidsjaur's kyrkstad kom att bestå av tre stadsdelar:

1. Lappstaden

Den äldsta stadsdelen var Lappstaden. Kåtorna fanns från början vid Gamla Prästgården men började flyttas i början av 1800-talet i samband med att den nya kyrkan byggdes 1826 på den plats vår nuvarande kyrka ligger. Vid samhällsplaneringen, som fastställdes i slutet på 1800-talet, beslöts det att endast kåtor och härbren skulle få finnas i Lappstaden.

2. Bondstaden

Bondstaden hade växt upp på båda sidor av nuvarande Storgatan, men vid samhällsplaneringen, beslöts det att Bondstadsstugorna skulle flyttas till kvarteren Knipan, Svärtan och Siskan, vilka gränsade till Nygatan, Fabriksgatan, Garvaregatan och Östra Kyrkogatan.

3. Borgarstaden

Borgarstaden utgjordes av området mellan Lappstaden och nuvarande Storgatan. Där började de första handlarna uppföra sina hus och handelsbodas och därav fick stadsdelen namnet Borgarstaden.

Musikern Rolf Steinvall

Paviljongens husband Carioca, 1950-talet. I mitten skomakaren Rolf Steinvall på blåsinstrument, övriga i kvartetten, slagverk Odal Wiklund, dragspel Gösta "Falinken" Sörlind, t v. blås. Ivan Marklund.

Rolf Steinvall, Arvidsjaur hade sitt skomakeri på innergården vid sitt hus på Stationsgatan 17. Han slutade 1980 och ny yngre förmåga tog då över verksamheten.

I unga dar: Sten Sjöberg, Rolf Steinvall och Knut Lindgren, framför "Skvallerstommen", 1920-tal.

***På äldre dar:** Skomakaren, musikern och hobbyfotografen Rolf Steinvall i sitt hem, 1914–1997.
Bild tagen 1992.*

Sammanställt av Kent Norberg
Källa: Kommunens fotoarkiv.